

ФЕРМЕРИ МОЗОЛІВ НЕ ПОЗИЧАЮТЬ ХЛІБА - ТЕЖ...

Політична та економічна ситуація, що склалася в Україні у 1989-1990-х роках, створила передумови для розвитку багатоукладної аграрної економіки на основі існуючої тоді колгоспно-радгоспної системи. Саме тоді в районі стартувало реформування відносин на селі. У його ході були розширені земельні наділи в особистих підсобних господарствах населення, започатковано фермерський рух, колгоспи реорганізовано у колективні сільгоспідприємства та інші аграрні формування.

Відразу після Різдвяних свят в 1991 році у районі були створені три фермерські господарства, яким у середньому було виділено по 5 гектарів землі. Упродовж двох років у районі з'явилося ще 7. Нині тут функціонує 50 селянських фермерських господарств. Лише торік фермери району взяли в обробіток у 2,8 раза землі більше, ніж за десять передніх років.

Переважна більшість фермерів з діда-прадіда успадкували любов до землі, свого часу здобули грунтовні знання в навчальних закладах, на роботі. Більше того: одержавши в місцевих колгоспах і сільгоспідприємствах не найкращі землі, вони взялися підвищувати їх родючість та ефективно хаяжувати. Як результат - рік у рік були лідерами у вирощуванні сільськогосподарських культур і перевершували досягнення колективних сільгоспідприємств за всіма виробничими показниками: і по вро-

жайності зернових у середньому на 7-8 центнерів на кожному гектарі, цукрових буряків - на 130-150 центнерів. А врожайність картоплі і овочів була вищою вдвічі. Причому, у деяких фермерів зернові з кожного гектара давали більш як 50 центнерів, а цукрових буряків - 600 центнерів. Це в першу чергу стосується В.С.Кутузи, С.А.Зайчука, В.В.Сороки, М.А.Черепушка, К.П.Радчук, М.К.Касянчук.

Рік у рік врожайтесь нива у фермерів Я.В.Шишака, П.П.Гаврилюка, В.А.Черепушка, К.І.Парfenюк, Д.С.Сімухова, М.С.Сімак, М.М.Бжицького.

У СФГ «Бджілка», «Золота нива», «Воля», «Ако», «Іква», «Нове життя», «Мрія» чимало зроблено по створенню матеріально-технічної бази. Нині ці господарства забезпеченні комплектом машин і механізмів, тут обладнані господарські двори, зведені приміщення для зберігання збіжжя, техніки, утримання худоби, споруджено три житлові будинки.

В Указі Президента України від 3 грудня 1991 року визначені подальші орієнтири щодо розвитку підсобних селянських господарств і особливо тих, які розширили земельні наділи за рахунок своїх пайів. Торік тут у середньому з кожного гектара зібрали по 28 центнерів зернових, 276 центнерів цукрових буряків, 23 центнери картоплі. Найкращих показників досягли Ярослав Шевчук, Володимир Володимирець, Олена Ігнацевич.

З метою сприяння розвитку фермерського руху у ра-

йоні та консолідації зусиль була створена асоціація фермерів району. Нині тут діє 11 фермерських, 6 фермерсько-сімейних формувань та 12 власників особистих господарств, що становить 96,6 % усіх аграрних формувань. Асоціація прагне бути як найкориснішою для виробників сільгосппродукції щодо питань підвищення ефективності ведення їх господарств, професійного рівня, глибокого вивчення досягнень науково-технічного прогресу, передового досвіду господарювання, забезпечення різного роду інформацією.

Виходячи зі своїх статутних повноважень рада асоціації надає консультивну допомогу щодо нових технологій, хімічної обробки площ для боротьби з бур'янами, хворобами та шкідниками сільгоспкультур. Крім того, щороку організовуємо семінари і навчання. Перед фермерами виступали досвідчені спеціалісти обласного і районного управління сільського господарства, податкової інспекції, інших організацій, а також фахівці зі США. У практику ввійшли щорічні дні поля з візітом у фермерські господарства.

За участю спеціалістів

США у 1999 році проводили експеримент по відгодівлі свиней комбікормами, виготовленими у кооперативі «Західний». Отож, піддослідні свині, які відгодовувались на комбікормах, мали середньодобові приrostи 907 грамів, на домашніх кормах - 267 грамів, а собівартість кілограма свинини становила відповідно 1 гривню 19 копійок та 4 гривні 08 копійок.

У 1999 році Млинівську асоціацію фермерів було визнано переможцем серед районних асоціацій України.

Зрозуміло, що здобутки мали бути вагомішими, якби не проблеми, через які господарі не можуть стати твердо на ноги. У першу чергу, найбільш дошкуляє нездійснене матеріально-технічне забезпечення, відсутність земельного кодексу та урядової програми розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації з відповідними фінансовими зобов'язаннями, відсутність відповідних законів по кредитно-фінансовому забезпеченню. Саме вирішення цих проблем дало б рішучий поштовх для ефективного господарювання фермерів.

Григорій ПОЛІНСЬКИЙ,
голова асоціації
фермерів району.